

at virke skadeligt i en helt anden Retning, fordi et officielt Organ for Klager og Besværinger er skadeligt. Et Organ for Klager og Besværinger er i den Grad i Strid med Grundtanken i hele vor Forfatning, at man ikke kan tænke sig, at det bliver oprettet. Denne Side af Sagen skal jeg nu til Slutning dvæle et Øjeblik ved. Gaar jeg da de praktiske Grunde igennem igen, de praktiske Grunde, som have bevirket, at Flertallet er saa bestemt imod Oprettelsen af dette Raad, saa er det, fordi det er ensidigt, fordi det er ganske unødvendigt — Ministeren kan klare sig uden det — og fordi det eventuelt kan blive skadeligt og under alle Omstændigheder ikke er ønskeligt, at vi faa det.

Jeg gaar nu over til den mere principielle Side af Sagen, den Side af Sagen, hvor Raadets Oprettelse kan komme til at tangere vore forfatningsmæssige Forhold. Der vil det store Flertal af dette Ting ganske sikkert mindes den Uvillie, der altid har været her i Tinget mod at indskyde permanente Raad imellem Ministeren og Rigsdagen, fordi enhver, jeg vil ikke blot sige vrangvillig Minister, men enhver Minister, som ikke i Øjeblikket har aabent Øje for det ønskelige i en eller anden Forbedring af Retsforhold, vil selvfølgelig sige til Folketinget: Raadet har ikke drøftet denne Sag, Raadet mener det eller det, Raadet fraraader det eller det, Raadet tilraader det eller det. Hvert Øjeblik vil Rigsdagen komme til at løbe Panden imod dette ved Lov oprettede Raad. Og ikke en Gang Ministeren vil kunne komme ud over det. Thi kommer Ministeren til Folketinget eller til Rigsdagen med et Lovforslag, saa vil det være naturligt at faa Rede paa det Spørgsmaal, om Raadet har haft dette Lovforslag til Drøftelse. Vi oprette en Forhaandsdrøftelse af Lovforslagene ved Siden af Administrationen og ved Siden af Rigsdagen, og det er det, som man her i dette Ting altid har været imod paa andre Omraader, hvor lignende Forhold ere komne frem. Det er Betragtninger af tilsvarende Natur som de, der ligge til Grund for Forslaget til denne Paragraf, som i sin Tid vare til Stede, da man kom til Folketinget og sagde: Hvor vilde det dog ikke være dejligt for Indenrigsministeren, om han havde et sagkyndigt Raad oprettet ved Lov, som kunde vejlede ham i alt, hvad der vedrørte Jernbanesager. Tænk, hvor udviklede Jernbanens Anliggender ere, paa hvor mange Omraader de gribe ind, og hvor lidt man kan vente sig, at en konstitutionel Mini-

ster skal være Fagmand paa Trafikkomraadet. Er det derfor ikke dejligt, at han har et saadant lovfæstet sagkyndigt Raad til at vejlede sig. Det var den Tale, man førte den Gang, og det vil formentlig være den Tale, man vil føre nu. Men Folketinget forstod Sagen paa en anden Maade. Fra første Øjeblik, dette Jernbaneraad viste sig, og til det endelig til sidst forsvandt i Horisonten, var Folketinget bestemt imod dets Eksistens og førte en meget varm og bestemt Kamp mod det, og jeg haaber, at den samme Udholdenhed og den samme Energi, som Folketinget viste over for dette ensidige Standsraad, vil Folketinget ogsaa vise over for dette ensidige Standsraad, som nu foreslaas. Ligesom Folketinget den Gang ikke vilde ind paa en Vej, der kunde føre til Oprettelsen af en raadgivende Standsforsamling, saaledes vil Folketinget forhaabentlig i Øjeblikket heller ikke ind paa en tilsvarende Vej med en lovgivende Standsforsamling ved Siden af Rigsdagen og mellem Rigsdagen og Ministeren. Og denne Stilling har Folketinget indtaget ikke blot over for Jernbaneraadet, men ogsaa over for Kirkeraadet. Det, der bevirkede det heftige Ønske om at komme bort fra Kirkeraadet, var ikke blot den uregelmæssige Maade, hvorpaa dette Raad blev oprettet, men lige saa vel dette, jeg her har antydnet med Hensyn til Jernbaneraadet, at man ikke vilde have en Forhaandsdrøftelse af en enkelt Klasse Sager, der hvilede i en enkelt Stands Haand, fordi man var uberettiget over for Befolkningen til at fraskrive Rigsdagen den Indflydelse og den Myndighed, der ligger deri, at Drøftelsen foregaar i Rigsdagen, naar Lovforslaget er forberedt af Administrationen. Men udover Administrationen og Rigsdagen kender Grundloven intet, den kender intet af den Slags, som man tilsigtede hverken ved Jernbaneraadet, ved Kirkeraadet og ved det her foreslaaede Retsraad. Folketinget har aldeles intet mod Gejstligheden som Gejstlighed, aldeles intet mod Trafikembedsmændene som Trafikembedsmænd, Folketinget har aldeles intet mod Jurister som Jurister, men Folketinget har noget imod at oprette en uansvarlig Institution til Forhaandsdrøftelse af vore Lovforslag. Da vi i 1901 oprettede Arbejderraadet, undgik vi heldigvis den Fare. Arbejderraadet repræsenterer saa at sige alle Lag i Befolkningen, der findes en Jurist, en Læge, en Landmand, desuden Repræsentanter fra forskellige Sider af Arbejdsgivere og Arbejdere. Men det, vi skulde